

## Motion till riksdagen 2023/24:2883

av Fredrik Olovsson m.fl. (S)

# med anledning av skr. 2023/24:111 Strategi för företag i kulturella och kreativa branscher

---

## Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om exportfrämjandets betydelse för företag i kulturella och kreativa branscher och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om besöksnäringens betydelse för företag i kulturella och kreativa branscher och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om innovationspolitikens betydelse för kulturella och kreativa branscher och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om immaterialrättens betydelse för kulturella och kreativa branscher och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kultur- och utbildningspolitikens betydelse för företag i kulturella och kreativa branscher och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att öka samverkan i de delar som framkommer i motionen och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

I Sverige återfinns omkring 130 000 företag, dvs. en tiondel av alla Sveriges företag, i de kulturella och kreativa branscherna. Enligt den senaste mätningen 2017 omsatte de kulturella och kreativa branscherna 400 miljarder kronor och sysselsatte ca 190 000 personer i hela landet. Det finns skäl att anta att omsättningen och sysselsättningen i dag är högre, t.ex. om man ser till utvecklingen för dataspelsbranschen eller strömnings-

tjänster för musik. Studier visar att företag inom kulturella och kreativa branscher exporterar dubbelt så mycket som genomsnittet av företag i Sverige. De bidrar därmed också till bilden av Sverige i utlandet.

Vi delar bedömningen att det finns behov av ett samordnat och departementsövergripande arbete samt en tydlig ansvarsfördelning mellan berörda departement, myndigheter och andra aktörer. Regeringens skrivelse om strategin ger dock ingen vägledning här. Vår utgångspunkt är att strategin ska skapa förutsättningar för fler jobb, tillväxt och stärkt konkurrenskraft. I denna del vill vi även understryka att Tillväxtverket är en viktig, och möjligen samordnande, aktör.

Socialdemokraterna saknar ett tydligt lokalt och regionalt perspektiv i strategin. Det finns inget om behovet av regionala exportkontor i vare sig den tidigare presenterade utrikeshandelsstrategin eller i den nu aktuella strategin. Vi socialdemokrater vill utveckla satsningen på regionala exportcentra och öka samarbetet mellan aktörerna inom regional exportsamverkan för att kunna möta inte minst de mindre företagens internationaliseringsbehov på ett bättre sätt. Vi har i vår budget prioriterat resurser till exportfrämjandet.

Socialdemokraterna anser att besöksnäringen behöver få ett särskilt fokus i regeringens arbete för att främja turism och se till att fler arbetstillfällen, inte minst inom kulturella och kreativa branscher, skapas. En övergripande analys, som även omfattar statistik, om besöksnäringens villkor och förutsättningar behövs för att vi bättre ska kunna satsa på de delar som gör Sverige till en attraktiv plats att besöka, och då har kulturella och kreativa branscher en viktig roll. Vi anser att Visit Sweden behöver prioriteras i de turismfrämjande insatser som krävs för att locka besökare till Sverige men även för att främja den inhemska turismen. Reformen med fri entré på de statliga museerna möjliggjorde för fler att ta del av vårt gemensamma kulturarv och bidrog till att öka intresset för såväl inhemska som övrig turism. Regeringen avslutade fri entré-reformen 2023, vilket vi socialdemokrater motsatte oss och i vår budgetmotion för 2023 anslog medel för att fortsätta reformen. Vi vill också på sikt verka för att det blir fri entré även till de regionala museerna.

Statliga Vinnova och Rise är avgörande i vårt innovationssystem och är med och driver på utvecklingen av nya varor och tjänster i Sverige. Vi ser hur det världen över satsas på innovationssystem för att kunna konkurrera på en global marknad om investeringar och idéer som bidrar till att stärka konkurrenskraften. Sverige behöver göra likadant och därför föreslår vi socialdemokrater att Vinnova ska få stärkta medel för att kunna utvecklas att ge stöd till kreativa näringar som musik- och spelindustrin. Det är avgörande för att myndigheten på ett bättre sätt ska kunna arbeta med att fler kreativa näringar ska kunna ta del av de innovationsstöd som övriga näringslivet inom innovationsområdet kan ta del av.

Att öka kunskapen om upphovsrätten är ett av de sex prioriterade områdena i strategin. Samtidigt ser vi att regeringen i praktiken bedriver en politik som leder till nedskärningar i stödet till små och medelstora företag när det kommer till hanteringen av immateriella tillgångar. Vi socialdemokrater vill se en nationell innovationsstrategi som tar sikte på hur vi hanterar våra immateriella tillgångar, inklusive upphovsrätten, på bästa möjliga sätt. Det behövs även krafttag mot intrång i upphovsrätten. Vilka konkreta åtgärder som behöver vidtas mot illegal användning av skyddat material framgår dock inte av strategin. Avsaknaden av konkretion är även uppenbar i de delar som rör de kulturella och kreativa näringarna i regeringens utrikeshandelsstrategi. Vidare vill Socialdemokraterna att det i strategin tas tydligare hänsyn till den obalans som råder på

den upphovsrättsliga marknaden. Kulturskapare i Sverige måste få en rimlig del av de stora ekonomiska värden som genereras inom de kulturella och kreativa branscherna.

Både i utredningen och i skrivelsen utelämnas frågan om hantering av immateriella tillgångar vid offentlig upphandling, trots att den nuvarande situationen (där klausuler i upphandlingsdokument innebär att det offentliga förvärvar samtliga immaterialrättigheter) kan få allvarliga konsekvenser för företag inom de kulturella och kreativa branscherna.

En viktig del i det kunskapshöjande arbetet, som regeringen missar, är inslaget av moment kring immaterialrätt i högre utbildning. Tyvärr går det att på många lärosäten utbilda sig till yrken där immaterialrättigheter är centrala utan att få någon som helst utbildning kring dessa frågor.

Film- och tv-industrin är viktig för framtiden och behöver bli en del av näringspolitiken i Sverige. Filmproduktionsincitament infördes 2022, vilket möjliggör att fler internationella filmproduktioner lockas till att filma i Sverige. Det innebär också att svenska filmproduktioner stannar kvar i stället för att förlägga hela eller delar av sin inspelning till länder som har produktionsincitament. Då ansökningsförfarandet för filmproduktionsincitament haft svårigheter behöver nu dessa processer ses över i syfte att åstadkomma förenkling.

En viktig fråga för branschen långsiktigt är den kultursamverkansmodell som omfattar samverkan mellan staten, regionerna och kommunerna samt det civila samhället och de professionella kulturskaparna. Syftet med kultursamverkansmodellen är att den ska bidra till de nationella kulturpolitiska målen och ge ökade möjligheter till regionala prioriteringar. Vi socialdemokrater vill understryka modellens regionala grund och att den måste kunna förena goda förutsättningar för både regionala och lokala kulturinstitutioner såväl som nya kulturyttringar och det fria kulturlivet.

Kulturskolan lyfter människor och utvecklar den enskilda eleven, stärker dennes utveckling och ger möjligheter att växa, men det går inte heller att underskatta den vikt som kulturskolan har och har haft för Sveriges ställning som en stark musikexportation. Det svenska musikundret bygger på en rad offentliga och privata synergier – men inte minst den kommunala kulturskolan. I takt med tiden har den kommunala kulturskolans förutsättningar dock försvagats. Socialdemokraterna vill utöka förutsättningarna för fler barn och unga att hitta kulturskolans verksamhet. Vi vill att regeringen utreder frågan om hur staten kan bidra till att stärka kulturskolan i Sverige, vad gäller både kompetensförsörjningsfrågan och hur vi tryggar den framtida tillgången till utbildade kulturskolelärare, men också frågan om hur vi kan trygga alla barns jämlika förutsättningar att delta i kulturskolans verksamhet och hur vi kan säkerställa tillgången till kulturskola i alla landets kommuner. Vi har föreslagit ökade resurser för att fördubbla det statliga utvecklingsbidraget till kulturskolan. Även om kulturskolan är ett kommunalt ansvar så är den också en nationell angelägenhet. Socialdemokraterna vill även lyfta betydelsen av ett återinförande av estetiska ämnen på gymnasieskolan; avskaffandet har minskat andelen elever till konstnärliga och innovationsinriktade högre studier.

*Fredrik Olovsson (S)*

*Monica Haider (S)*

*Mattias Jonsson (S)*

*Marianne Fundahn (S)*

*Isak From (S)*

*Aida Birinxhiku (S)*

*Daniel Vencu Velasquez Castro (S)*